

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXX, broj 6

13. veljače 2020.

cijena 200 Ft

Odlikovani Hrvati iz Mađarske

FOTO: BRANKA PAVIĆ BLAŽETIN

3. stranica

Veliko bajsko prelo

6. stranica

Krležin bal

7. stranica

„Gizdav sam da sam Hrvat“

8. – 9. stranica

Ne samo virtualno

Čini se da su se pojavom interneta, a potom i društvenih mreža međuljudski odnosi izmijenili do samog temelja. To je vidljivo već i u malim, seoskim zajednicama koje obično sporije slijede najnovije trendove. Do prije nekoliko godina članovi malih seoskih zajednica sretali su se na ulicama i okupljali u gostionicama kako bi porazgovarali o svakodnevnim temama, zdravlju i obiteljskim prilikama te razmjenjivali posjete, dok danas kontaktiraju preko društvenih mreža, u čemu ne zaostaju ni stariji naraštaji. Čestitke povodom imendana i rođendana susjedima se upućuju preko društvenih mreža, umjesto da se pređe nekoliko koraka i čestita osobno, kako se to radilo prije pet ili deset godina. Mještani nove stanovnike često niti ne upoznaju, ako ih negdje vide potraže ih na društvenim mrežama, a pozdrave uopće ne razmjenjuju. Internet i društvene mreže doista otvaraju neviđene mogućnosti i vidike, prodiru u gotovo sve dijelove svijeta, vode u nezamislive, udaljene krajeve i stvaraju nove korisničke dimenzije, no istodobno negativno utječu na međuljudske odnose. Internetske veze, čavrljanje, audiovizualne konferencije i društvene mreže postale su svakodnevni komunikacijski kanali, bez kojih je današnji svijet nezamisliv, ali mogu postati pravom opsesijom i prouzročiti zanemarivanje okruženja i normalnih, fizičkih kontakata. Na društvenim mrežama uglavnom se povezuju poznanici, prijatelji i udaljena rodbina, što je vrlo dobro, ali taj se komunikacijski oblik na žalost primjenjuje i na osobe koje su nam fizički bliske, što nipošto ne jača međuljudske odnose. Ponekad se događa da se ljudi koji žive u istom okruženju slabije poznaju od onih koji održavaju mrežne kontakte. Virtualna komunikacija prijati svim zajednicama, koje se sastoje od ljudi od krvi i mesa. Upravo zato radujem se veseljima, balovima, priredbama i programima koji okupljaju članove hrvatske manjine, gdje se komunicira „licem u lice“, što me čini sretnom i sigurnom da naša zajednica nadilazi razinu virtualnosti.

beta

Glasnikov tjedan

Nažalost predstavnici narodnosti u Mađarskom parlamentu 2019. godine nisu uspjeli pripremiti dublje i znatnije promjene Zakona o narodnostima s kojima bi izašli pred zakonodavno tijelo (2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól). Prihvaćeni su tek neki manji tekstovni popravci, te odredbe o koeficijentima primanja (od minimalnog množitelja do moguće maksimalnog) narodnosnih dužnosnika narodnosnih samouprava uz još neke manje izmjene. Stoga, kako kazuju, to je na dnevnom redu i u predstojećem razdoblju. Slijedi proljetni ciklus rada Parlamenta, a kako se čuje, na dnevnom će redu biti i izmjene spomenutoga zakona, inačica na kojoj radi tim Ureda premijera. I radna skupina koju je oformio Narodnosni odbor Mađarskog parlamenta radi na svojoj inačici. Na proljetnom zasjedanju bit će pred zakonodavcem tri važna zakona koja se dotiču znatno i položaja narodnosti. Uza spomenuti, tu je Zakon o pripremi proračuna za 2021. godinu, te Zakon o civilnim udrugama (2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról). U ovom su Zakonu odredbe koje određuje pravo udruživanja, status civilnih udruga, ali i njihova prava i obveze, a među njima su i udruge koje po sadašnjem slovu zakona mogu ostvarivati

„političku“ djelatnost kandidiranja na narodnosnim izborima. Zakon o narodnostima, uz odredbe Ustava, temeljni je zakon iz kojega proizlaze sve ostale odredbe pojedinih zakona i vladinih uredbi glede prava i obveza narodnosne politike, pojedinačnih i kolektivnih prava pripadnika narodnosti.

Zakon o pripremi državnoga proračuna za 2021. uključivat će godišnje izmjene različitih prilagodbi koje se tiču upravljanja središnjim državnim tijelima, proračunskim organizacijama i samoupravama, među njima i narodnosnim samoupravama. Narodnosni predstavnici željeli bi u spomenuti Zakon uključiti promjenu statusa državnih samouprava, posebno u pogledu njihova upravljanja. Predlažu da Zakon, osim dvije skupine organizacija za upravljanje, proračunskih i samoupravnih tijela, kod narodnosti prizna i posebnu jedinicu „državne samouprave“.

Dosadašnji naponi na tome nisu urodili plodom, ali su dobili obećanja od Ministarstva

financija da ako Narodnosni odbor izradi posebna pravila za ovaj naslov, Ministarstvo bi bilo voljno raspravljati o tome. Postavlja se pitanje ne bi li bolje bilo situaciju riješiti posebnom vladinom uredbom.

Zakon o proračunu podnosi se i prihvaća krajem proljetnog zasjedanja Parlamenta. Nacrt zakona za 2021. godinu za vrijeme razmatranja već sadrži stavke s visinom potpore koja se dodjeljuje narodnosnim samoupravama, ustanovama i projektima, a zasnivaju se na prijedlozima državnih samouprava, lokalnih samouprava, i pojedinih organizacija. Prijedlozi se podnose putem Narodnosnog odbora.

Branka Pavić Blažetin

„Nažalost predstavnici narodnosti u Mađarskom parlamentu 2019. godine nisu uspjeli pripremiti dublje i znatnije promjene Zakona o narodnostima.“

Croatia Vas poziva na predstavljanje knjige Živka Mandića „Miseć sjajni razastro srminu – Pučke pjesme Hrvata u Mađarskoj“, koje će se održati 20. veljače 2020. u 18 sati u priredbenoj dvorani Croatice.

S autorom razgovara: Stipan Balatinac, novinar Medijskog centra Croatia

Knjiga se može kupiti na licu mjesta.

Veselim se Vašem dolasku!

Adresa: IX. okrug, Ulica Lónyay 18/B

Odlikovani zaslužni pojedinci, ustanove i udruge Hrvata u Mađarskoj

Predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović dodijelila je 4. veljače 2020. u Predsjedničkim dvorima na Pantovčaku 29 odličja i 11 priznanja pojedincima, udrugama i ustanovama koji svojim radom pridonose očuvanju hrvatske kulture i identiteta te razvoju i ugledu Republike Hrvatske.

Nagrađeni s predsjednicom Republike Hrvatske, fotografija za uspomenu

Predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović 4. veljače 2020. u Predsjedničkim dvorima na Pantovčaku dodijelila je 29 odličja i 11 priznanja pojedincima, udrugama i ustanovama koji svojim radom pridonose očuvanju hrvatske kulture i identiteta te razvoju i ugledu Republike Hrvatske.

Predsjednica je istaknula znanstvenike koji svojim djelovanjem promiču ugled Domovine i uspostavljaju vrijednu međunarodnu suradnju, kroz koju hrvatska znanost dokazuje svoju izvrsnost i sposobnosti. U svom govoru posebno se osvrnula na one znanstvene radnike koji u obrazovnim ustanovama u svijet znanosti uvode predstavnike mlađih naraštaja, potičući njihove interese za daljnje unapređenje znanja i talenta.

Ágnes Prodan dobitnica Reda hrvatskog pletera

Među inima tri priznanja uručena su Hrvatima iz Mađarske

Za izniman doprinos razvoju književne komparatistike, teorije i prakse prevođenja te proučavanja hrvatsko-mađarskih književnih i kulturnih veza Redom hrvatskog pletera odlikovana je doktorica znanosti Janja Prodan.

Povelja Republike Hrvatske za izniman doprinos i zasluge u razvoju i promicanju hrvatskog jezika i književnosti Hrvata u Mađarskoj, te jačanju kulturnih i prijateljskih veza Republike Hrvatske i Mađarske dodijeljena je Katedri za hrvatski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Peču. Povelju je preuzeo dr. sc. Stjepan Blažetin.

Povelja Republike Hrvatske za izniman doprinos i zasluge u očuvanju hrvatske tradicije i kulture te oživljavanje narodnih običaja Gradišćanskih Hrvata iz Mađarske dodijeljena je Hrvatskom kulturnom društvu „Veseli Gradišćanci“. Povelju je preuzeo Štefan Kolosar.

Svi vaši uspjesi, trud i napor predstavljaju mozaik onoga što jesmo, što čini naš ukupni identitet, istaknula je predsjednica Kolinda Grabar – Kitarović. U svom obračunu između ostaloga kazala je „dodjeljujem odlikovanja i priznanja pojedincima, udrugama i ustanovama kao izraz zahvalnosti za djela i umijeća koja pridonose razvoju i ugledu naše domovine. Priznanja su izraz poštovanja prema vašim osobnim uspjesima i angažmanima u područjima vašeg profesionalnog rada i posebnih napora u poticanju izvrsnosti u vašim profesijama. To su i priznanja humanitarnom radu, kao i stvaranju novih vrijednosti u našem društvu.“

Izrazila je ponos na osobne uspjehe umjetnika i djelatnika u kulturi, nazvavši ih nositeljima ukupnih društvenih i duhovnih vrijednosti jer su univerzalnim jezikom umjetnosti povezali ljude i predstavljaju našu domovinu Hrvatsku i hrvatski narod kao zemlju darovitih umjetnika.

Branka Pavić Blažetin

Našim odlikovanima među prvima je čestitao ministar vanjskih poslova Republike Hrvatske Gordan Grlić Radman

„Jaka Europa – veliki izazovi“

Izlaganje ministra vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske Gordana Grlića Radmana u Budimpešti

Ministar vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske Gordan Grlić Radman 12. prosinca 2019. imao je izlaganje u Institutu za strateške studije pri Nacionalnome sveučilištu javnih službi u Budimpešti, o prioritetima hrvatskog predsjedanja Vijećem Europske unije, od 1. siječnja 2020. godine. Njegovo su predavanje pratili predstavnici diplomatskih tijela pojedinih zemalja u Mađarskoj, bivši i sadašnji predstavnici mađarske vlade, profesori i studenti toga Sveučilišta. Potom je slijedila panel-rasprava, u kojoj su sudjelovali: ministrica pravosuđa Mađarske Judit Varga, bivši povjerenik Europske komisije Tibor Navracics, mađarski veleposlanik u Berlinu Péter Györkös, a moderator susreta bio je ravnatelj Instituta za strateške studije Gergely Pröhle.

Ministar Gordan Grlić Radman

Jedan je od prioriteta mađarskog predsjedanja EU-om u 2011. godini bio zaključivanje pregovora o pristupu Republike Hrvatske. Hrvatsko predsjedanje Vijećem Europske unije od 1. siječnja 2020. prvo je u povijesti zemlje, i to u vrijeme kada se ova zajednica država članica suočava s velikim pitanjima kao što je pitanje sljedećega sedmogodišnjeg proračuna. Panel-rasprava imala je za cilj otkriti interese Srednje Europe u današnjoj europskoj politici, ali istodobno i pokušati ocrtati očekivana kretanja u 2020. godini. Na početku svog izlaganja ministar vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske Gordan Grlić Radman izrazio je iskrenu zahvalnost Mađarskoj na svesrdnoj pomoći koju je pružila Hrvatskoj na putu prema punopravnom članstvu u Europskoj uniji. Možemo li zaista biti snažni, uzimajući u obzir različite interese, stavove, tradicionalna i nova rivalstva, države članice EU-a, upitao se hrvatski ministar vanjskih i europskih poslova. Smatra da države članice mogu prevladati svoje unutarnje i vanjske prepreke i izazove oslanjajući se na osjećaj zajedništva i zajedničku povijest unutar europske i kršćanske civilizacije, dijeleći temeljne vrijednosti slobode, demokracije, jednakosti i solidarnosti. U okviru programa hrvatskoga predsjedanja Vijećem Europske unije prepoznaju se četiri prioriteta: „Europa koja se razvija“; „Europa koja povezuje“; „Europa koja štiti“ i „Europa koja je utjecajna“.

Prioritet „Europa koja se razvija“ koristi se blagodatima našega doba četvrte industrijske revolucije, koja zahtijeva više investiranja u inovacije i istraživanje te podržava cjeloživotno učenje kako bi se prilagodili poslovima budućnosti i poboljšanju kakvoće života građana Unije. Unutar toga prioriteta posebna će se po-

zornost pridodati demografiji, uravnoteženom regionalnom razvoju, zaštiti okoliša i borbi protiv klimatskih promjena, i jačanju konkurentnosti. Hrvatska će se stoga zalagati za ostvarenje napretka u rješavanju rastućih demografskih izazova u Europi. Napredak se može ostvariti provedbom politika koje su usmjerene na stvaranje boljih radnih i životnih uvjeta, na veću dostupnost kvalitetnog i cjeloživotnog obrazovanja te su usmjerene na razvijanje vještina prilagođenih poslovima budućnosti.

Drugim prioritetom „Europa koja povezuje“ šalje se poruka da napredak, ali i globalna uloga Unije, ponajprije ovise o povezanosti svih resursa: ljudi, društava, gospodarstva i industrije. Hrvatska će stoga poticati zbližavanje građana Unije, posebno putem obrazovanja, kulture i sporta. Dodatno će, pomoću infrastrukturnog razvoja, podupirati prometno, energetska i digitalno povezivanje, istodobno pružati veći stupanj zaštite privatnosti građana te poticati razvoj jedinstvenoga digitalnog tržišta.

Treći prioritet „Europa koja štiti“, ističe primarnu obvezu svih država članica Europske unije, ali i ostalih zemalja, da zaštite svoje građane te da im zajamče kako unutarnju tako i vanjsku sigurnost. Hrvatska će se zalagati za povećanje interoperabilnosti informacijskih sustava i za jačanje otpornosti Unije na sve vanjske, cyber i hibridne prijetnje. Činjenica jest da se kolektivna zaštita i kolektivna sigurnost oslanjaju ponajprije na učinkovitu zaštitu vanjskih granica EU-a. Taj aspekt Hrvatska smatra osobito važnim iz razloga što su policija i sigurnosne snage odgovorne za zaštitu najdulje vanjske kopnene granice Europske unije (1350 km). Ipak, teret zaštite vanjskih granica Unije ne može pasti samo na policijske i sigurnosne snage. Treba raditi na uspo-

Dio publike

Veleposlanik Mladen Andrić, ministar Gordan Grlić Radman, ministrica Judit Varga, bivši ministar vanjskih poslova János Martonyi, ravnatelj Gergely Próhle, bivši povjerenik EU Tibor Navracsics i veleposlanik Péter Györkös

stavi sveobuhvatnog okvira za održivu i učinkovitu migracijsku politiku i politiku azila. To je jamstvo povratka integralnom i učinkovitom funkcioniranju šengenskoga prostora, prostora kojem se i Hrvatska želi pridružiti. Hrvatska smatra da reforma Zajedničkog europskog sustava azila neće biti moguća bez produbljivanja suradnje s trećim zemljama, ponajprije onima koje se nalaze na tzv. istočnomediteranskoj ili zapadnobalkanskoj ruti. Cilj će hrvatskoga predsjedanja stoga biti usmjeren k promicanju Unije kao prostora slobode, sigurnosti i pravde zasnovanog na demokraciji, vladavini prava i zajedničkim europskim vrijednostima.

Prioritet „*Europa koja je utjecajna*“, utjecajna na globalnome planu. Tu ulogu, ulogu globalnog čimbenika, Europa može ostvariti jedino povećanjem svoje vjerodostojnosti i integriteta. Unija ima povijesnu priliku donijeti stabilnost, sigurnost, razvoj i vladavinu prava ljudima tog prostora i ujedno pridonijeti razbijanju stereotipne predrasude o „netolerantnom i nasilnom Balkanu koji je osuđen na sukobe“. Hrvatski je ministar Gordan Grlić Radman skrenuo pozornost da nakon izuzetno velikog ustupka i pristanka na promjenu imena, Sjeverna Makedonija nije bila odgovarajuće nagrađena, kako je to bilo obećano. Upravo suprotno, zaustavljen je njezin dugo očekivani početak pregovora s Europskom unijom. Također je napomenuo da bi se dodatno promaknuo taj iskorak za regionalno odgovornu EU, u svibnju 2020. godine Hrvatska će u Zagrebu biti domaćinom sastanka na vrhu između šefova država Europske unije i jugoistočne Europe, a koje žele jednog dana postati članice. Taj će se sastanak dogoditi točno dvadeset godina nakon Zagrebačkog sastanka na vrhu, koji je pak bio presudan za tada netom pokrenuti Proces stabilizacije i pridruživanja. Taj je sastanak bio ujedno i prijeloman događaj na europskom putu Hrvatske. Hrvatski ministar Grlić Radman izrazio je iskrenu nadu Hrvatske da će Zagreb Summit 2020. postati slična referenca za susjede i njihov europski put. Zalažući se za revitalizaciju i snaženje EU budućnosti za jugoistočnu Europu, Hrvatska će se zalagati za djelotvornu politiku proširenja i braniti puno ispunjenje utvrđenih kriterija kao osnovno načelo napredovanja. Hrvatska drži na umu da EU ima dva strateška vanjskopolitička instrumenta: politiku proširenja i

trgovinsku politiku. Pritom se politika proširenja dokazala kao najuspješniji transformacijski projekt Europske unije. Hrvatska čvrsto vjeruje u europski projekt kao nešto što nadilazi puke gospodarske dobrobiti. Istaknuo je da je Hrvatska najmlađa zemlja članica Europske unije. Kao zemlja od samo četiri milijuna stanovnika, svjesna je da čak i najveće države članice često smatraju predsjedanje Vijećem Europske unije teškim zadatkom. No Hrvatska se veseli prilici da daje najbolje od sebe i spremno prihvaća izazove. „Za hrvatskoga predsjedanja Vijećem Europske unije, nadamo se predstaviti Hrvatsku europskoj i svjetskoj javnosti kao zemlju bogatu znanstvenim, kulturnim, duhovnim i prirodnim blagom i nasljeđem, te blagoslovljenu pametnim, sposobnim i inovativnim ljudima. Unatoč našim povremenim razlikama, i svjesni jedinstvenosti naših osobnih nacionalnih samobitnosti, trebamo iskoristiti priliku da dođemo bliže jedni drugima i odvažimo se u ostvarivanju obećavajuće budućnosti Europske unije“, reče pri kraju svojeg izlaganja ministar vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske Gordan Grlić Radman.

Potom je uslijedila panel-diskusija, u kojoj su sudjelovali: ministrica pravosuđa Mađarske Judit Varga, bivši povjerenik europske komisije Tibor Navracsics, mađarski veleposlanik u Berlinu Péter Györkös, a moderator toga bio je ravnatelj Instituta za strateške studije Gergely Próhle. Ministrica Judit Varga izjavila je da Mađari i Hrvati imaju zajedničku povijest. Dodala je da srednjoeuropske vrijednosti postaju sve prepoznatljivije i izraženije u europskoj politici, s druge strane često nas tretiraju po blokovima, i naše nijanse, suptilnost našega konteksta i manje razumiju. Istaknula je da su i Mađarska i Hrvatska dobile izvrsne portfelje u Europskoj komisiji, što također opravdava porast težine Srednje Europe. Tibor Navracsics je rekao da Hrvatska u suštini ima pozitivan imidž u Uniji, koji bi mogao biti ojačan tijekom predsjedanja. Ujedno će tih šest mjeseci biti neusporediva prilika za predstavljanje hrvatske kulture, ali ujedno i prilika za jačanje odnosa s drugim zemljama Srednje Europe. Veleposlanik Mađarske u Berlinu Péter Györkös naglasio je da će za hrvatsko predsjedanje biti izazov što počinje 1. siječnja 2020. nakon izborne godine, a tu je izlazak Velike Britanije iz Unije, što će biti veliki udarac proračunu.

Kristina Goher

Veliko bajsko prelo, središnja proslava bačkih Hrvata

U suorganizaciji Hrvatske samouprave grada Baje i Kulturnog centra bačkih Hrvata 25. siječnja u Baji održano je Veliko bajsko prelo, središnja pokladna zabava bačkih Hrvata. U prostorijama Hotela „Dunav“ okupilo se dvjestotinjak gostiju iz Baje i okolnih naselja, Baranje i Bezdana.

Nakon bunjevačke himne „Kolo igra, tamburica svira“ članovi domaćeg KUD-a „Bunjevačka zlatna grana“ u izvornoj narodnoj nošnji i uz pratnju orkestra „Čabar“ izveli su prigodni program sastavljen od plesova i pjesama bunjevačkih Hrvata.

U ime domaćina i organizatora goste je pozdravila predsjednica bajske Hrvatske samouprave Angela Šokac Marković. U svom govoru najavila je novu gradsku priredbu, bunjevačke maškare koje se s namjerom obnove tradicije priređuju 22. veljače. Nakon pozdravnih riječi zaplesalo se veliko kolo sudionika kulturno-umjetničkog programa i gostiju.

Svojim prisustvom priredbu su uveličali predstavnici gradova prijatelja Labina, Biograda na Moru i Požege na čelu s gradonačelnicima, parlamentarni glasnogovornik Hrvata u Mađarskoj, čelnici Hrvatske državne samouprave i Saveza

Članovi KUD-a „Bunjevačka zlatna grana“

Hrvata u Mađarskoj te predsjednici i članovi hrvatskih samouprava. Tijekom ve-

čeri slavlju se pridružila i novoizabrana gradonačelnica Baje Klára Nyirati, koja je

Članovi dječje skupine KUD-a „BZG“

Dio uzvanika i gostiju

Odrasla skupina KUD-a „BZG“

izrazila zadovoljstvo što može prisustvovati pokladnoj zabavi bajske Hrvatske, naglasivši kako to za nju nije nikakva novost: ranije je živjela na Dolnjaku u blizini Čitaonice gdje se često slušala hrvatska glazba.

U nastavku programa nakon večere nizmjenice se plesalo i pjevalo uz orkestar „Čabar“ i zvijezdu večeri, hrvatsku pjevačicu Ceciliju Rudić koja je svojim uspješnicama i drugim omiljenim pjesmama podigla publiku na noge. Pokladno veselje bajske i bačke Hrvatske u dobrom raspoloženju potrajalo je do sitnih sati.

S.B.

PEČUH

U organizaciji Roditeljske zajednice Hrvatskog školskog centra Miroslava Krležu u Pečuhu održan dobrotvorni bal

KUD Tanac

U organizaciji Roditeljske zajednice u auli Hrvatskog školskog centra Miroslava Krležu u Pečuhu 25. siječnja održan je tradicionalni bal. Balovi se u toj ustanovi koja uskoro proslavlja svoju sedamdesetu obljetnicu održavaju od njezina osnutka. Pravna preteča današnje ustanove, koja se od 1. srpnja 2012. godine nalazi u vlasništvu Hrvatske državne samouprave otvorena je 1952. godine.

Školski centar ima oko šesto učenika, dakle oko tisuću roditelja, što je respektabilan broj. Veliki broj roditelja i djece ima mađarske korijene. Balove na gradskim i drugim lokacijama već pedeset godina organiziraju roditelji. U radu Roditeljske zajednice, pa tako i u organizaciji balova sudjelovala sam 21 godinu. Stoga sam na ovogodišnji bal došla ispunjena nostalgijom osjećanjima, upoznavši roditelje koji organizacijske aktivnosti provode s jednakim žarom i suočavaju se sa sličnim problemima. Bal se već preko pet godina održava u školskoj auli, koju za tu prigodu pripremaju angažirani roditelji. Uređivanje prostora i ove je godine iziskivalo puna dva dana. Okupilo se oko sto pedeset gostiju, koje je na mađarskom jeziku pozdravila predsjednica Roditeljske zajednice Klara Dibusz, dok je pozdravni govor na hrvatskom jeziku u ime roditelja održala Jelica Kovacs. Posebno su pozdravile uzvanike na čelu s generalnim konzulom RH Dragom Horvatom sa suprugom, konzulom savjetnikom Nevenom Marčićem, predsjednikom Hrvatske samouprave grada Pečuha Stjepanom Ba-

Dio gostiju

U svom pozdravnom govoru predstavnice organizatora kazale su kako su radosne što su se gosti odazvali u tako velikom broju. Zahvalile su se svim roditeljima, prosvjetnim radnicima i svima koji su u razdoblju koje je proteklo od prethodnog bala doprinijeli radu Roditeljske zajednice. Naglasile su kako je i ove godine cjelokupan prihod namijenjen učenicima škole i polaznicima dječjeg vrtića. Prikupljena sredstva upotrijebit će se za obilježavanje Međunarodnog dana djeteta, svečana opraštanja, dan sporta, izlet u Budimpeštu učenika 6. i 7. razreda, izlet gimnazijalaca u Hrvatsku i izlet maturanata. Potporu dobivaju talentirani učenici, nagrađuju se najbolji rezultati postignuti na Tjednu hrvatskog jezika te brojne druge aktivnosti. Zahvalili su se i Hrvatskoj samoupravi grada Pečuha na tomboli, čiji je glavni zgoditak bio produženi vikend u hotelu Zavičaj u Vlašićima te drugima koji su omogućili preko devedeset vrijednih dobitaka. Glavni zgoditak pripao je bračnom paru Zsifkó.

Branka Pavić Blažetin

Bračnom paru Zsifkó, dar HS Pečuha uručio je predsjednik Stjepan Blažetin

U režiji Petrovoga Sela zmožna fešta Gradišćanskih Hrvatov

„Gizdav sam da sam Hrvat“ – moto sambotelskoga Hrvatskoga bala

Najveći bal Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj, a ujedno i Hrvatski bal Željezne županije održan je 25. januara, u subotu, u sambotelskoj Kulturnoj i športskoj dvorani Agora. Režiseri zabave, Hrvatska samouprava Petrovoga Sela, Seoska samouprava Petrovoga Sela i HKD Gradišće dali su moto ovom najvećem gradišćanskom spravišću, „Gizdav sam da sam Hrvat“ po poznatoj jački ku od juga do sjevera svi mi rado jačimo. Zvana toga na hodniku je postavljen i svojevrсни pano s tim natpisom, kade su se diozimatelji svu noć rado dali i slikati.

Pri vratu su kupica s petrovskim žganom i spominak s našimi simboli dočekali goste, a dvorana se je polako napunila do sedmi. I ovput je bio bal rasprodan, tako kot svako ljeto, a pravoda najveć gostov dojde vik iz toga naselja, čiji su organizatori te noći u službi. Lipo je bilo viditi takove obraze, pozdraviti takove Hrvate ki jur dugo ljet nisu zašli blizu ove fešte, a sad su se ovdje veselili s familijom. Neki su brojili na balu još i tri generacije, kad gdo ne bi bio najgerast na nastup nukićev, majkov ke jaču, tancaju, ali gdo ne bi bio voljan aplaudirati mužu, ženi, sinu, kćeri,

ili uprav zetu i snahi ki su sudjelovali u bogatom kulturnom programu. Moderatori bala dr. Andraš Handler i Rajmund Filipović za himnami su dvojezično pozdravili sve nazočne. U ime domaćinova načelnica Petrovoga Sela Agica Jurašić-Škrapić je uputila pozdravne riči ter je zaželjila dobru zabavu, srične ure i minute u veselju. „Kot organizatori ovolitašnjega bala smo se jako rado zeli za ovu veliku, ali lipu zadaću da skupa sazovemo na druženje, na tanac, na veselje Hrvate i njeve prijatelje iz Gradišća, Austrije i iz drugih regijov Ugarske, i naravno i iz matične zemlje“,

rekla je glavna organizatorka, predsjednica Hrvatske samouprave Ana Škrapić-Timar i nastavila: „Gizdavi smo na to da čuvamo naš kulturni žitak u Petrovom Selu, i da imamo takove ljude za koje je važan

Trenutak za pjesmu

Glasi rič

Glasi rič,
ne nek s prodikalnice!
Ne čuju te?
Zdigni si glas više!
Neka gluši rič
i krez granice!
‘ Ko je imaš,
da ti zvuču žice!
I čut će te,
gdo ni na dušu gluh,
komu razdrmaš
srce, čut i duh!
Jači, ‘ko znaš
domoroceom svojim
i svidočiči,
nisi zgubljeni sin!
I nećeš bit
doklje te ni čuju
ki te jačit
domon očekuju!

Lajoš Škrapić

Zbor Ljubičica u pratnji petrovskih tamburašev

Gosti iz partnerske općine Petrovoga Sela, iz austrijskoga Pinkovca

nili folklorišti sa civilnim partneri. Petrovisku bogatu zabavno-glazbenu predstavu su začeli tamburaši Žgano, od njih je štafetu prikzeo Timar trio. Na vali nostalgije su nas ritmično zaljuljali seniorski muzičari staroga Pinka-banda. S Koprivami je iza polnoći nastupao kot gost-prensenečenje i novinar Tvrtko Vujić, ki je skočio uz prijatelja Mikloša Kohuta, na dvi jačke, kad je već u Sambotelu ta dan imao prezentaciju knjige. Pinka-band je pak pozvao na pozornicu Koljnofku Mirjanu Bauer, trećega najboljega hrvatskoga glasa MiCROfona. Vrime je nekako još i brže pobiglo, nego što smo na to računali, i za izvličenjem tombolov, cijela dvora-

Hrvatska diplomacija u valceru

Ovako je bilo pri četarskom stolu

kulturni žitak, koji čuvaju naš materinski jezik i naš hrvatski identitet. I zbog toga je i moto današnjega večera „Gizdav sam da sam Hrvat“, čuli smo i objašnjenje, za što smo i prethodno znali, pokidob sumlje nij, selo je prepoznatljivo po brojni i vridni hrvatski zlamenji. Bal je otvorio hrvatski veleposlanik u Budimpešti, dr. Mladen Andrić, gdo je u Sambotel dospio s kolegicami, savjetnicom Majom Rosenzweig Bajić i prvim tajnikom Marinom Sikora. Počasni konzul s Velike Kaniže dr. Atila Kos takaj se je odazvao pozivu skupa sa svojom hižnom družicom. Tamburaši folklor'noga društva u uvodu su izguslali petrovisku himnu, autorsku pjesmu Koprivov s refrenom „Petrovo Selo naš dom, na sve vijekje bit ćeš to, Petrovo Selo naš svit, nosimo te svagda u srcu svi“. Potom su došle na red petroviske jačke, u izvedbi ženskoga jačkarnoga zbora Ljubičica. Petroviska solistica, Patricija Kelemen, dobitnica posebne nagrade na MiCROfonu je ovput oduševila brojnu publiku s popularnom pjesmom Meri Cetinić, naslova Zemlja dide mog. Folklorišti HKD-a Gradišće s Bunjevačkim tancom su stavili fundamenat dobrog štimuma, a njeva produkcija je zavrдила ovaciju. Parlamen-

tarni zastupnik Petrovoga Sela, Zsolt V. Németh, kot prijatelje je pozdravio sve nazočne i istaknuo je da je veliki poštovatelj hrvatske kulture kot i obožavatelj hrvatskih muzičarova i tancoševa ter mu je velika čast diozitati na ovoj zabavi, za što se je i posebno zahvalio. Na štrofu i mužiku Gizdav sam da sam Hrvat se je začeo i ležerniji dio bala, onda su plac napu-

na je jednako puknula, pulzirala u ritmu. Petroviska režija ovaljetnoga zmožnoga gradišćanskoga bala još jednoč je donesla uspjehe i zadovoljstvo za sedamsto gostova i sto izvodjačeva, a kljetu ćemo se vjerojatno najti ponovo na ovom mjestu, u ovu dob, u istoj kompaniji s istim očekivanji, prema domaćinu Hrvatskomu Židanu.

Timea Horvat

Bogatstvo...

Organizacijski štab sa člani Hrvatske samouprave (sliva) Ivanom Vujićem, predsjednicom Anom Škrapić-Timar, načelnicom sela Agicom Jurašić-Škrapić, dr. Andrašom Handlerom, Kristinom Milišić-Škrapić i Rajmundom Filipovićem

„Večeras je naša fešta“

Hrvatski bal u Budimpešti

Hrvatska samouprava Budimpešte 18. siječnja 2020. u prostorijama Kulturnog doma Gólyavár priredila je tradicionalni Hrvatski bal. Na priredbi s kojom je u mađarskom glavnom gradu i njegovom okruženju počela sezona balova okupilo se oko dvjesto pedeset gostiju. U sklopu kulturnog programa u pratnji tukuljskoga sastava „Ledina“ s podravskim plesovima nastupila je HOŠIG-ova plesna skupina „Tamburica“, dok je budimpeštanska Hrvatska folklorna grupa izvela koreografiju Vesne Velin „Marindanski bal“. O dobrom raspoloženju ovaj put pobrinuli su se „Sumartonski lepi dečki“ i Orkestar Vizin.

Ivan Guban, Vesna Njikoš Pečkaj sa suprugom Branimirom, Melinda Adam, Stipan Đurić

Tradicionalni Hrvatski bal, koji je pod geslom „Večeras je naša fešta“ priredila Hrvatska samouprava Budimpešte i ove godine okupio je velik broj Hrvata i njihovih prijatelja. Goste su na stolovima dočekali pokloni jednog od sponzora, hrvatske kompanije Podravka. U kulturnom programu na početku bala Hošigovci i

prigodnom govoru naglasio je kako je budimpeštanski Hrvatski bal za njega po mnogo čemu poseban. Naročito ga raduje što ovdje redovito susreće sunarodnjake Šokce i Bunjevce iz Bačke ali i Podravce, Pomurce i Gradišćance, a usto raste i broj gostiju. Opunomoćena ministrica Veleposlanstva Republike Hrvatske u Mađarskoj Vesna Njikoš Pečkaj među ostalim je naglasila kako Republika Hrvatska u prvih šest mjeseci ove godine predsjedava Vijećem Europske unije, pa hrvatski glavni grad Zagreb postaje metropolom i glavnim gradom Europe. Predsjedanje prati čitav niz događanja i predstavljanja u gradovima diljem Europske unije. Događanja su u Budimpešti započela 15. siječnja simboličnim vezivanjem hrvatske kravate na kip Nasmiješenog policajca. Bal je s koreografijom Vesne Velin „Marindanski bal“ u pratnji tukulj-

Plesna skupina „Tamburica“

tukuljski Tamburaški sastava „Ledina“ izveli su podravske plesove, koreografiju profesorice narodnog plesa Andreje Bálint. U ime organizatora goste je pozdravio predsjednik Stipan Đurić, zaključivši sa zadovoljstvom da je dvorana prepuna, pa bi se dogodine možda trebalo razmisliti o najmu veće prostorije. Predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Guban u svom

Hrvatska izvorna folklorna grupa

skih svirača otvorila budimpeštanska Hrvatska izvorna folklorna skupina. Zaplesalo se kolo na glazbu Orkestra Vizin, ali se plesalo i na hrvatske pop-rock izvedbe sastava „Sumartonski lepi dečki“.

Sudjelovala su i izaslanstva Grada Trogira na čelu s gradonačelnikom Antom Bilićem i Sumartona na čelu s načelnikom Josipom Mihovićem. U kasnim večernjim satima pridružili su se hrvatski veleposlanik Mladen Andrić, savjetnica Maja Rosenzweig Bajić i prvi tajnik Marina Szikora. Kako doznajemo od predsjednika Stipana Đurića, darove za tombolu su omogućili sljedeći donatori: Hrvatska državna samouprava: produženi vikend u hotelu „Zavičaj“ na otoku Pagu, Hrvatska samouprava Budimpešte: sudjelovanje na Bajskim maškarama za dvije osobe i torta, Croatica d.o.o.: vlastita izdanja, Medijski centar Croatica: godišnja pretplata Hrvatskog glasnika, Operetno kazalište: po dvije ulaznice za predstavu „Mennyasszonytánc“, nadalje andžabeška Hrvatska samouprava i Hrvatska samouprava X. okruga. Svećenik iz Baranjskog Petrovog Sela Robert Kirhofer darovao je misno vino. Budimpeštanski Hrvatski bal i ove je godine potrajao do zore.

Kristina Goher

Pleše se kolo

Kemljanski Hrvatski bal

Četrdeset i jedno ljeto je tomu da ima tradiciju ov popularni Hrvatski bal u našem selu. Jedna je to od priredbov, kad se jako vreda napuni velika sala Kulturnoga doma s gosti. Ne dojdú samo ljudi iz sela, nego i iz cijele okolice, kade živu Hrvati i ne Hrvati - mladi i stariji ljudi skupa se veselu, kako se kod nas veli, faršanguju. Ali sve gušće iz daljnjih sel i gradov i iz tudjine, jako rado dojde takorekuć na šalu i veselje izgadjena „publika“ ter drži naš bal u evidenciji. Pred trimi tajedni je bilo skoro svako mjesto rasprodano. I ovput je već nego dvisto gostov bilo u Kemlji!

Ljetošnji bal je otvorila Jucika Ronczai, potpredsjednica Hrvatske samouprave. Kako je u pozdravni riči rekla, jako je važno i bitno da se obdrži hrvatstvo i hrvatska materinska rič, i zato je uzrok da se podupira od dohotka čuvarnica s hrvatsku dicu, kot i škola, kade se uču hrvatski jezik. Nadalje pak i kulturna društva, kot je to Jačkarni zbor Mali Dunaj i KUD Konoplje. Ove dvi grupe su i program predstavile ovput gostom. Jačkari i jačkarice su vesele i šaljive jačke otpjevali, a tančoši su pokazali, kako se je ranije mladina, junaki i divojke, zabavljala po komora, na dvori i svagder, kade se je znalo da ljudi voliju šalu, kade su prijateljska društva skupa došla na fašenjak. Isto tako su poiskali krčme, kade je muzika bila i se veselilo, tancalo. Gosti ovoga večera su mogli viditi, kako izgleda pravi tanac s metlami i ujukanjem, skakanjem, kakov je tanac viškov i bosormadljinov! Koncem programa su tančoši prosili kot na otvaranje bala goste na tanac. I začeo se je stvarno jedan jako veseo večer, kade su gosti do rane zore tancali, šalili se i jačili. I ovo ljeto je bilo jako čuda vridnih tombolov - za ča organizatori i ovde velu hvalu darovateljem. Glavna nagrada je bila jedna vridna slika, ku je Ivo Šeparović pjevač i dirigent Jačkarnoga zbora Gradišćanskih Hrvatov Pax et Bonum slikao ter ju darovao za tombolu. Srični dobitnik je bio Zoltán Mátyus, ki je rodnom iz Kemlje i samo na Hrvatski bal je

Viške u akciji

Ivo Šeparović sa svojom slikom ku su na tomboli dostali Zoltán Mátyus i žena Marijana

došao iz daleka domom. U pauzi muzikantov su ishasnovali gosti priliku i za kolo, uživali su da se drma veselo i živo, da titra cijela sala. Izvanredni doživljaj je bio kada je Ivo Šeparović stupio pred mikrofon i otpjevao nekoliko popularnih jačkov. Od publike je došla ovacija, ka ga nije htela pustiti doli s pozornice. Velika hvala Ivi, da je naše Hrvate, Nimce, Ugre i Bog zna ke nacije ke su još ovde bile, zabavljao i na sjeverozapadu, kade nij' u susjedstvu drugoga hrvatskoga sela. U zori je bilo još svenek čuda gostov na parketi, ki su se teško lučili. Jednoč je pak svemu dobromu konac, kako je to i sad bilo. S organizacijom svaki diozimatelj bio je maksimalno zadovoljan, i čekaju novu mogućnost hrvatske veselice! Kako poznamo ovdašnje Hrvate, njev mentalitet i njev stil - neće se morati dugo čekati na sličnu zabavu.

Hvala Bizonji, Hrvatskomu Jandrofu i Čunovu, hvala Bijelomu Selu, Beču, Koljnofu, Petrovom Selu, Korčuli i hvala svim iz cijele okolice i daljine, ki ste pohodili nas u Kemlji! Zbogom za drugi put, čekamo vas!

franci kišov

KUD Konoplje: bosormadljini i viške

Hrvatski bal u Barču

„Kad zasniva lane iz Križevca Jozo, sve se cveće lane iz korena kreće...“

Nazočne je pozdravio i gradonačelnik Barča

U organizaciji Hrvatske samouprave grada Barča 25. siječnja u auli gimnazije Széchenyi održan je tradicionalni Hrvatski bal koji je okupio tristotinjak gostiju. Kulturno-umjetnički program otvorili su domaći KUD Podravina i Benjámín Erdélyi iz Novog Sela. Tijekom večeri goste su zabavljala dva sastava, Orkestar Vizin predvođen Zoltánom Vízvárijem. Osim domaćeg KUD-a nastupio je i Benjámín Erdélyi iz Novog Sela, višekratni uspješni sudio-

nik omladinskog festivala miCROfon i plesač KUD-a Podravina. Balu su prisustvovali članovi svih hrvatskih samouprava Šomođske županije i baranjske Podravine. Veselje je potrajalo do ranih jutarnjih sati.

Predsjednica Hrvatske samouprave grada Barča Jelica Csende u ime domaćina pozdravila je parlamentarnog zastupnika Lászlóa Szászfalviya i gradonačelnika Csabu Koósa, koji su se i sami obratili gostima. Barčanski bal oduvijek je obilježavalo veselo raspoloženje, pa je tak bilo i ove godine. Početni ugođaj stvorili su folkloriši barčanskog KUD-a Podravina izvevši koreografije prilagođene pokladnom razdoblju, koje je s ansamblom na

čijem se čelu odnedavno nalazi Zoltán Solga uvježbala Vesna Velin. Za glazbenu podlogu pobrinuo se Orkestar Vizin predvođen Zoltánom Vízvárijem. Osim domaćeg KUD-a nastupio je i Benjámín Erdélyi iz Novog Sela, višekratni uspješni sudio-

nik omladinskog festivala miCROfon i plesač KUD-a Podravina. Balu su prisustvovali članovi svih hrvatskih samouprava Šomođske županije i baranjske Podravine. Veselje je potrajalo do ranih jutarnjih sati.

Branka Pavić Blažetin

Pokladna koreografija KUD-a Podravina

Benjámín Erdélyi i Orkestar podravskih tamburaša

Izvršni plesači KUD-a Podravina

Najmlađe članice KUD-a Podravina

Mala stranica

Dan zaljubljenih

Neizvjesno je potječe li Valentinovo iz kršćanske starine ili se vezuje uz poganske obrede. Postoji više predaja. Jedna od najpoznatijih govori nam kako je rimski car car Klaudije Gotski u 3. stoljeću svojim vojnicima zabranio ženidbu, smatrajući je opasnom po predanost svojih vojnika. Svi svećenici poštovali su carevu odluku osim Valentina, koji je jedini obavljao obrede vjenčanja. Kada se za to doznalo, car ga je dao zatvoriti i pogubiti. Glava mu je odrubljena 14. veljače 269. godine. Nakon pretrpljenog mučeništva narod ga je poštovao kao sveca, a od 15. stoljeća slavi se kao zaštitnik zaljubljenih. Druga predaja dovodi ga u vezu s poganskim obredima: vjerovalo se kako 14. veljače počinje parenje ptica. Bilo kako bilo, Valentinovo danas uživa globalnu slavu kao Dan zaljubljenih. Vjerojatno ne biste propustili da na taj dan voljenoj osobi ne kupite barem neki skroman poklončić ili organizirate zajednički provod.

Ti si dio mene

Što su rekli o ljubavi?

- „Dodirom ljubavi svatko postaje pjesnik.“ (Platon)
- „Ako ljubiš nitko ti ne može ništa.“ (Cezar)
- „Svi smo mi rezultat ljubavi i zanosa.“ (Lord Byron)
- „Nema sunca bez svjetlosti, ni čovjeka bez ljubavi.“ (Goethe)

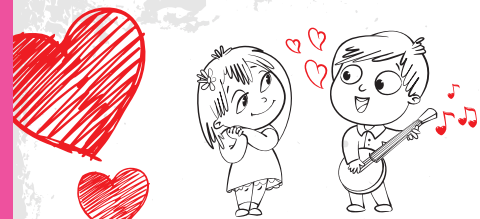
- „Ljubav, ljubav, to je duša genija.“ (Wolfgang Amadeus Mozart)
- „Ljubav je prije svega oslušivanje u šutnji.“ (Antoine de Saint-Exupery)
- „Istinska ljubav vrijedna je svake žrtve.“ (Madonna)
- „Ne možemo svi činiti velika djela, ali možemo činiti mala djela s velikom ljubavlju.“ (Majka Terezija)

Glasnikov „glazbeni kutak“

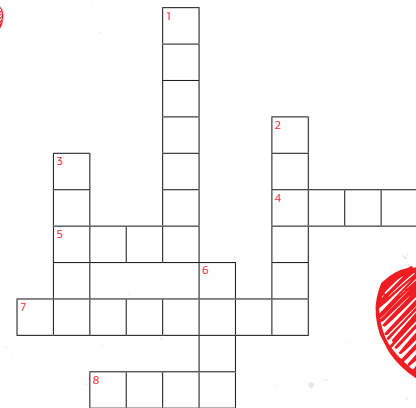

Njemačka, Kanada). Grupa se proslavila s popularnim hitovima „Još fališ“ i „Da sam ja on“. Godine 2014. Grupa Vigor osvojila je nagradu Hita godine Narodnog radija. Lanjske godine sastav u suradnji s „Mejašima“ objavljuje novi spot i pjesmu „Suzana“. Grupa Vigor sa svojim pjesmama poput „Da sam ja on“, „Marija“, „Drugo ime ljubavi“, „Bol...“ bilježi preko deset milijuna YouTube pregleda.

VALENTINOVO

Otkrij pojmove i riješi križaljku.

VODORAVNO

4. TVOJA OBITELJ TE NAJVIŠE...
5. CRTAŠ GA ONOME TKO TI NEŠTO ZNAČI
7. SMEDE BOJE, SVI JE VOLE
8. TATA JE DARUJE MAMI, DJED BAKI

OKOMITO

1. ŠARENO I MIRISNO
2. BOJA LJUBAVI
3. U NJEMU ŠALJEŠ LJEPU PORUKU
6. SPREMA TE ZA ŠKOLU, KUHA RUČAK...

Pripremila: Marijana Šundov

Šesteročlana osječka „Grupa Vigor“ postoji od 1992., no u današnjem sastavu nastupa od 2000. kada joj se pridružuje pjevač Mario Roth. Ubraja se među najpopularnije suvremene hrvatske izvođače zabavne glazbe, a u posljednje vrijeme sve češće nastupa i u inozemstvu (Slovenija,

Prisjećanje u Mlinarcima

Hrvatska samouprava Mlinaraca krajem prošle godine obilježila je 50. obljetnicu postojanja KUD-a „Poleti paune“. Povodom obljetnice u domu kulture priređena je izložba fotografija i dokumentarne građe. Uzvanike – među kojima su se nalazili i članovi obitelji pokojnog osnivača i voditelja udruge, učitelja Joške Vlašića te bivši i današnji članovi - pozdravila je predsjednica Hrvatske samouprave Žuzana Kotnjek.

Najstarije članice mlinaračkog pjevačkog zbora „popevaju“ stare pomurske popevke

U šezdesetim godinama prošlog stoljeća prosvjetni radnici bili su glavni pokretači kulturnog života mnogih hrvatskih pomurskih naselja, pa je tako bilo i u Mlinarcima. Nakon što se zaposlio u mlinaračkoj osnovnoj školi učitelj Joška Vlašić pristupio je organizaciji kulturnog života: za nekoliko godina utemeljen je KUD „Poleti paune“ s više od trideset članica. Iz ladića su „izvučene“ stare pomurske popevke koje su se počele izvoditi na mjesnim priredbama. Pjevačicama se uskoro pridružuju svirači na citri (tada omiljenom pomurskom instrumentu) i kontraši, učitelj na harmonici i plesači, a broj članova udruge ubrzo raste na pedeset. U poratnim godinama hrvatska kultura u Mlinarcima doživljava procvat. Mlinarački KUD postaje poznat u regiji i šire, bilježeći snimanje na Radio Pečuhu i nastupe na festivalima u Páki, Buzsáku, Budimpešti te državnim smotrama „Poleti paune“. Diskografska kuća Hungaroton 1978. godine izdaje ploču pod na-

Zastupnica Hrvatske samouprave Kristina Geröy govori o povijesti udruge

slovom „Igraj kolo“, na kojoj su predstavljene folklorne pjesme Južnih Slavena u Mađarskoj. Pomursku hrvatsku zajednicu zastupale su Mlinarčice s kajkavskim popevkama: „Jutro rano..., Cura išla po vodu..., Mamice su štrukle pekli...“. Te popevke poznate su i danas. Nakon društvenopolitičkih promjena tradicija je nastavljena, vođenje KUD-a preuzimaju učiteljice Katica Salai i Kristina Geröy, a u organizacijske poslove uključuje se lokalna Hrvatska samouprava. Danas je aktivan jedino Ženski pjevački zbor s upola manje članica, od osnivačica žive su još tri, dok citraši više ne sviraju, premda ih još ima.

Starije članice KUD-a povodom svečanog obilježavanja obljetnice ponovno su stale na pozornicu i svojim prekrasnim, autentičnim mlinaračkim glasovima otpjevale kajkavsku baladu „Sunčece čerleno...“, s kojom je dio pjevačica sudjelovao u središnjoj smotri „Međimurska popevka“ u Nedelišču. U rad zbora uključuju se i mlađe žene, donoseći modernije trendove, plešući na modernu hrvatsku glazbu i sastavljajući igrokaze na kajkavskom narječju. Neke članice u zboru pjevaju već blizu četrdeset godina, pa tako i Ilonka Száraz, koja je ljubav prema pjesmi naslijedila od majke.

Moja mama je išče 69. leta se hapila popevati z ženami, ondar da so deset let več to držali, i ja sam več sama popevala, onda mi je nevučitel rekel, kaj sam ja mamina kčer, pak sam i ja morala popevate. Ober četerdeset let

hodim popevate, bile smo i v Budimpešte na snimanju za radio i na televiziji. Na televiziji smo mi popevale „Da bi se zrušile te Legradske gore“, a tam su mađerski voditelji programa čuli kaj mi popevleme telegrafske gore, pak so nas pitali kaj mi popevlemo, nekvoga telegrafa? Tak smo se smejale. Fletno je prošlo 40 let, meni je jako lepo bilo skupa i popevati mi je jako lepo bilo i sigdi de smo bili, vek smo se veselili, smejali. Da smo došli na probe nevučitelica nam je vek slagala nekvoga likera, kaj smo malo pogutnuli, pak popevali, plesali, jako nam je lepo bilo. Da sam išla za mož potle sam malo ostajila, bila su deca mala, al da so malo zrasla pak sam hodila. Fnoge popevke sam nafčila od svoje mame, nigdar nismo z knjige se vučile. Ve bi bilo dobro kaj bi i mladi došli popevate, sam kaj ve več na Minarce ga ne škole, pak tak neje lefko. – kazala je gospođa Ilonka Száraz.

Zastupnici Hrvatske samouprave smatraju vrlo važnim da se u ovoj maloj zajednici koja još govori hrvatski i dalje očuva hrvatska riječ i uključuje mladi, što ih je potaknulo na obilježavanje znamenite obljetnice.

beta

Agica Vlašić, kći učitelja Joške Vlašića pokazuje unuci njezinog pradjeda

Narodnosni svečani program u Dombovaru

Narodnosne samouprave grada Dombovara po navadi u adventskom razdoblju (10. prosinca) priredile su Svečani program u dvorani Srednje škole „János Apáczai Csere“ kojem je pribivao Tamás Fehérvári, predsjednik Skupštine Tolnanske županije, Jozo Ostrogonac, predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj, Mišo Hepp, umirovljeni glasnogovornik Hrvata u Mađarskoj, Szilárd Pintér, dombovarski gradonačelnik, Gabor Győrvári, ravnatelj Hrvatske gimnazije „Miroslava Krleža“, Csaba Dömötör, kancelar seksarske Srednje škole, i predstavnici okolnih mjesta. Na Svečanom programu uz bogat kulturni program uručena su i Priznanja „Franjo Vlašić“.

Uručena priznanja Franjo Vlašić Ladislavu Boros-Gyeviju i Izabeli Börcsök te Miši Heppu

Program je na tri jezika vodio Balint Varga-Štadler pozdravljajući sve nazočne Svečanoga programa, potom je zamolio goste za pozdravne riječi. Predsjednik Županijske skupštine u svome pozdravnom govoru naglasio je ulogu narodnosti u uzdizanju mađarske države, gospodarsku djelatnost Nijemaca i njihovu tragičnu sudbinu nakon II. svjetskog rata, posebno je spomenuo dobre hrvatsko-mađarske odnose, zajedničku povijest. Govorio je o zajedničkim budućim zadacima, te da će grad i nadalje potpomagati narodnosne samouprave u županiji. Pozdravnim se ri-

ječima pridružio i načelnik grada Dombovara, govorio je o stalnome pozitivnom ozračju oko djelovanja narodnosnih samouprava što su one same izborile očuvanjem i njegovanjem svojih povijesnih tradicija i bogaćenjem kulturnog života grada, odnosno povezivanjem s prijateljskim gradovima. Jozo Ostrogonac, predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj, pohvalio je sve narodnosti grada koje uzorno surađuju, istaknuo je da su Hrvati u gradu na zadnjim izborima krenuli u bojama Saveza Hrvata u Mađarskoj, te da su sa svojim radom i aktivnošću dokazali

da su u Dombovaru i okolici uvijek živjeli Hrvati, i takvi kao što je to bio Franjo Vlašić. Dombovarska Hrvatska samouprava 2019. utemeljila je Priznanje „Franjo Vlašić“ koje dodjeljuje onim osobama koje pomažu hrvatsku zajednicu grada u očuvanju nacionalne samosvijesti i povijesnih tradicija, zajedništvo, njegovanje hrvatsko-mađarskih veza. Godine 2019. priznanje je dodijeljeno Ladislavu Boros-Gyeviju i Izabeli Börcsök, koji su kao zamjenici predsjednika u dva mandata pridonijeli uspješnom djelovanju Samouprave. Priznanjem „Franjo Vlašić“ zahvalili su i potporu Miše Heppa, nekadašnjega predsjednika Hrvatske državne samouprave i glasnogovornika Hrvata u Mađarskoj. Priznanja su uručili Gabor Varga-Štadler, predsjednik, i Attila Árok, dopredsjednik. U programu su sudjelovale kulturne udruge triju narodnosti: Puhački orkestar dombovarskih Nijemaca „Alte Herren“, Róbert Kovács i Szilvia Kovács te Plesna skupina „Véméndi csajok“ predstavili su romsku glazbenu i plesnu kulturu. Tamburaški sastav i pjevački zbor pečuške Hrvatske gimnazije Miroslava Krleža očarali su gledatelje s hrvatskim pučkim pjesmama i božićnim melodijama. -hg-

Kobasijada u Santovu

Veće desetak godina u Santovu u organizaciji mjesnog vijećnika i člana hrvatske samouprave Ilije Stipanova održava se međunarodna kobasijada. Tako je natjecanje u pripremanju kobasica i ove godine, u subotu 18. siječnja u mjesnom Domu kulture okupilo dvadesetak ekipa i dvjesto sudionika. Uz domaćine gostovale su ekipe iz susjednih naselja i Vojvodine. U natjecanju su sudjelovali svi naraštaji, od najmlađih do najstarijih. Najmlađa ovogodišnja gošća bila je jedna beba koja je stigla s roditeljima, dok je najmlađi natjecatelj u pripremanju kobasica bio Adam Milojev, član zajedničke ekipe Državne udruge šokačkih Hrvata i santovačke Hrvatske samouprave. Prema ocjeni stručnog žirija prvo mjesto pripalo je ekipi pečuških inženjera, drugo pečuškim motociklistima, dok je treće mjesto osvojila ekipa iz Gare. Tradicionalno pripremanje kobasica uljepšale su dobra kapljica i cjelodnevna živa glazba o kojoj su se pobrinuli članovi Tamburaškog sastava „Santovci“.

Pobjednička ekipa iz Pečuha s članovima stručnog žirija

S.B.

Dodijeljene stipendije Zaklade za školovanje šokačko-hrvatske mladeži

Zaklada Matije Kovačića za školovanje šokačko-hrvatske mladeži svoju božićnu svečanost treći put održala je u Muzeju „Dorottya Kanizsai“. Već 25 godina podupire mohačke srednjoškolke i studente koji govore hrvatski jezik, a nakon završetka školovanja spremni su raditi za unapređenje obrazovnog i kulturnog života hrvatske zajednice. Ove je godine stipendiju dobilo 15 mladih. Osim novčane stipendije mladima je darovana dvojezična knjiga „Sokacok–Šokci“ autora Jakše Ferkova, umirovljenog ravnatelja mohačkog muzeja. Na svečanosti koja je popraćena glazbenim programom i nevezanim razgovorom, sudjelovali su dr. Marija Prakatur Csóka, predsjednica Zaklade i

prevoditeljica narečenog izdanja, Irena Udvarac, bivša predsjednica Hrvatske samouprave grada Mohača, članovi Kuratorija, dr. Andreja Kolutac Hasanović, ravnateljica mohačkog muzeja, stipendisti te njihova rodbina. MCC

HRVATSKI ŽIDAN

Po trideseti, jubilarni put se priredjuje Mesopusni pir s veselim svati u dotičnom naselju, 15. februara, u subotu. U 12.30 uri će se otpraviti povorka po selu od Kulturnoga doma, a pravoda će veseljaci zastati na jedno pilo i jilo, pri svakom invitanju pred stani. Rožica Rumena i Klinčac Gusti i ovput će se pred crkvom i pred mnoštvom ljudi skupazeti. „Nosite, ljudi, dare, ponovite stare, židanske svadbene navade!“, poruka je to i za budućnost...

SERDAHEL

Lokalna samouprava Serdahela 25. siječnja priredila je dan umirovljenika na kojem je sudjelovalo sedamdesetak žitelja treće dobi. Sudionike, koji su rođeni u obiteljima gdje se još govorilo kajkavskim narječjem na hrvatskom i mađarskom jeziku pozdravila je načelnica Viktória Havasi. Okupljene su zabavljali tamburaši mjesne škole i Mješoviti pjevački zbor Mura.

NARDA

Seoska samouprava i Hrvatska samouprava Narde srdačno pozivaju vas na seoski Fašnjak, 15. februara, u subotu otpodne. Vesela povorka dice, odraščenih i civilnih društava u maškari će se ganuti od stare krčme u Maloj Nardi, u 13.45 uri, prema Nardi. U mesopusnoj „prošeciji“ će koracati i gosti, Udruga žena Mursko Središće. Od 17 uri u Kulturnom domu gusla Zoltan Pezenhoffer. Organizatori vas prosu da donesete sa sobom grofljine i pilo. Kako je rekla načelnica Narde, Kristina Glavanić, veselo fašensko otpodne se priredjuje u ovom formatu po prvi put.

MOHAČ

Pokladno druženje s bušarskom skupinom „Buše-umjetnici“

Mohački muzej „Dorottya Kanizsai“ (Mohač, Kisfaludyjeva 9) 23. 02. u 13 sati organizira pokladno druženje s bušarskom skupinom „Buše-umjetnici“. Posjetitelji mogu sudjelovati u pokladnim priprema bušarske skupine i svečanom primitku u buše, kušati tradicionalna mohačka šokačka jela, slušati folklorne pjesme uz kuhano vino, plesati s bušama i učiti šokačko kolo. Ulaz je besplatan.